

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Hirdetési díj:

Öt házasos példány 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s több ízben megismételt hirdetéseknek különleges árték. Helyi hirdetések minden sorára 30 kr. Nyitási költségek minden sorára 20 kr. A hirdetéseknek valamint a nyitási költségeknek egyedül a kiadó iródban vétetnek fel. Az előfizetési díj a hirdetésnek a kiadó iródban, a lap szellemi részére tartozó költségeknek a szerkesztési iródban csatolandók, nagybetűs írással 1704. szám alatt.

Előfizetési feltételek:
helyben háshoz hordva vagy vidékre postán küldve.
Egész évre . . . 10 frt.
Félévre . . . 5 " 50 kr.
Negyedévre . . . 2 " 50 kr.
Egy hónapra . . . 1 " 50 kr.
Előfizethető helyben a kiadóhivatalban, Kutasai Imre nyomdájában, astán Telöglő K. Lajos és Ig. Csáthy Károly könyvkereskedésében, vidéken a postahivataloknál.

A honvéd-menház.

Debreczen, nov. 3.

Évek óta az volt a panasz, hogy Magyarország kormányza mitsem tesz a magyar szabadságharc elgott bajnokaiért. Ez a panasz soha sem volt ugyan egészen jogosult, mert már 1867-ben az alkotmányos élet kezdetén a legelső miniszterium, melynek Andrássy Gyula gróf volt elnöke, lelkesen fölkarolta a honvédség ügyét; de tény, hogy a menedékház 1848/9-iki rokkantjaink számára nem az állam költségén, a mint azt mi is óhajtottuk volna, hanem közadakozás útján épült fel és tartott fenn eddig.

Hogy e fenntartás sok tekintetben nagyon is hiányos volt, azt sulyosan éreztük. Az elaggott, elnyomorodott s munkára immár tehetetlen hősök közül csak igen kevesen találhattak nyugalmat, biztosított életet végnapjaikra, mert nem volt elég pénz miből fedezni a tartás költségeit, a menedékházak nincs elég tőkéje s az egyes adakozók fillérei évről-évre gyérebben folydogálnak, úgy hogy a honvéd-menedékházak már lételege is kérdésben forog.

Ily körülmények közt nyújtotta ki mentő kezét rokkant vitezeink felé a sokat rágalmazott Tisza-kormány. A legelső magyar kormány, mely nyílt homlokossal kimondta az állami segélyezés elvét s átvette a nagy nemzeti kötelesség teljesítését, mely 1848-ban ígértetett. Nem könyörödományokról lesz tehát ezentúl szó, hanem a magyar állam mint állam kívánja leróni tartozását azon hős fiairól, kik 1848/9-ben vértüket áldozták hazájuk szabadságáért.

A kormány késznek nyilatkozott az állam kezelése alá vonni a menedékházat s az állam részéről biztosítani az 1848/9-iki rokkant bajnokok sorsát. Nemes nyilatkozat volt ez, melyet ép oly nemesnek kellett volna megérteni mindeneknek, a ki régi honvédek sorsát igazán szívén viseli.

De nincsen olyan nyomorult sajtója egy nemzetnek sem mint a magyarnak, más országban, más nemzetek egy szívvel lélekkel siettek volna támogatni a kormányt az ország becsületének tinnépelyes beváltásában; csak Magyarországon akadnak lapok, melyek lelketlen önérdék vagy pártidő által vezéreltetve inkább koldulni vagy éhen venni hagyják a szegény honvédeket, mintsem lemondanának arról, hogy a honvédség ügyét kortesfégyverül használhassák.

Mit akarnak a szélsőbal azon komposai, — mert hát! istennek van a szélsőbalnak oly értelmesebb része is, mely ebben a kérdésben nem ért egyet elvtársival, — mit akarnak azok, kik oly dühösen ellenzik, hogy az állam ne vegye kezébe a rokkant honvédekről való gondoskodást? Tiszánál áll most az egész világ előtt, hogy mi vezérli ezeket a szájias hazafikat. Ha igazán lelkesülnének az 1848/9-iki honvédek ügyéért, örtlíniök kellene, hogy végre van Ma-

gyarországnak oly kormánya, mely kötelességének ismeri a rokkant bajnokokról gondoskodni.

Állami gondoskodás volt eddig, a mit követeltek Szégyen, gyalázat, mondák, hogy az állam nem gondoskodik a szabadságharc rokkantjairól. Most, hogy a kormány teljesíteni akarja ezt, most meg az lett a jelszó: nem kell állami gondoskodás, nem hagyjuk a régi honvédeinket, hogy Tisza Kálmán rabigába fogja, inkább veszessenek el mind éhen, maradjon türes a honvédmenház, de nem adjuk oda! Nem, nem engedjük, hogy Tisza Kálmán bevigyen oda száz rokkant öreg honvédet, vagy még tán többet is. Nem engedjük, hogy azoknak biztosított, nyugodt életük legyen agg napjaikra, mi pedig meg legyünk fosztva az igaztásnak etől az eszköztől is!

Régi honvédek vigyázatok elnyomorodott, elaggott honvédtársaitokra. Arról van szó, hogy egy nyomorult öngő politikának essenek-e áldozatul vagy sorsuk becsteltes módon biztosításuk?

Az Ivánka Imre honv. ezredes elnökléte alatt régi 1848/9-iki honvédekből alakult bizottság oly feltételeket csatolt a honvédmenedékházak az állam kezébe adásához, melyek mindenképpen megnyugtathatnak. Régi 1848/9-iki honvédekből alakult bizottság ellenőrző a menedékház belkezelését, 48/49-iki honvédek közül lenne kinevezendő a menház parancsnoksága, 48/49-iki honvédek jelölnek ki a főlvételre a rokkantakat.

De hogy bizonyos ellenzéki lapoknak ez még mind nem elég, az nagyon természetes. Nem a régi honvédek érdeke fekszik az ő szívükön, hanem a saját pártérdekük s ebbeli elvakultságukban még azt sem látják, mennyire puggengere állítják magukat.

No de jó az így. A régi honvédek legalább megláthatják ezeket az ő állítólagos pártfogóikat a valódi képükben.

A közjegyzőkről szóló törvény módosítása.

A közjegyzőkről szóló törvény módosítása tárgyában közelebről áll össze az enquete az igazságügyi miniszteriumban. A törvény novellaris uton fog módosítani s a módosítás alapjául, valamint a közjegyzői díjak végleges megállapításában is a gyakorlat alapján eddig szerzett tapasztalatok fognak irányadókul szolgálni.

A tengeri magánjog.

Az igazságügyi miniszteriumban a tengeri magánjogról szóló törvényjavaslat van jelenleg tárgyalás alatt. E törvényjavaslat az ausztriai kötött kereskedelmi szerződés értelmében ugyanazonos tartalmu lesz a monarchia mindkét felében.

Előléptetések a közös hadseregben.

E hó 1-én előléptettek a közös hadseregben altábornokokká négy tábornok, tábornokokká tizenöt ezredes, tábornoki ezredesekké tizenöt alezredes, gyalogsági ezredesekké tizenöt alezredes, a lovasságnál három, a tüzérségnél három, a műszaki csapatoknál egy, a trainónál egy alezredes. Alezredesekké a táborokban

legottan új erőt nyersz, ebirod a két helyzet bármelyikének terheit.

Igen kedves testvér, mert az öröm és fájdalom egy anyaméhben születik s düljön bár a bánat a kebelben, vagy legyen az örömtől teli, a mi a szívet könnyíti, az mindig a könyvet viseli, — az ima után pedig, oly jól tevődik hat reánk a sírás könyve, mint száraz nyárbán veteményeinkre a gazdag harmat ádító cseppei.

Ha van türelmed engem követni, úgy kérlek, szenteld nekem becses figyelmedet, míg begyönyörögnek párdával, mi és mennyi igaz állítasomból.

Angyalossy Zsigmond uram fáradságtalan ember volt. Most is Erdélyben van „lővénnyel”.

Távollétében, kis leánykája, a Mariska, beteg lett. A szerető mama elkövet midtend, hogy kedves gyermekét megmentse, de a falusi aesculap felmond minden reményével és állalt meg-megrázza, szőlőlanul távozik.

De az anya még mindig reméli és nem kiméli semmi költséget. Elküld a városba egy másik orvosért. — A városban többet tudnak! Ez is megérkezik! Megvizsgálja a kis szenvedőt A diphteritis már bírja áldozatát . . . és a tudományok embere, ki már számtalankat ragadott ki a halál körmei közül, most nem bírja a gyermeket megmenteni. Hej! az a kaszás, mely a tudománynál is erősebb!

hat, a gyalogság- és vadászcsapatoknál huszonnégy, a lovasságnál nyolcz, a tüzérségnél kilencz őrnagy. Őrnagyokká a táboroknál nyolcz, a gyalogságnál és a vadászcsapatoknál negyvenkét, a lovasságnál hat, a tüzérségnél kilencz, a műszaki csapatoknál két kapitány.

Bem apó egyetlen fia.

Szádeeky Lajos a körünkben járt lengyel ifjú a következő sorokat teszi közzé a „Pesti Napló”-ban. Az örökemlékű Bem apóknak elfeledett tulajdonos fia az elejétől kezdve. A tábornoknak tulajdonos fia (becs. rodonymny szem tgez generala) nem vehet részt személyesen az ünnepélyen, azon kéressel fordulok onhoz, sziveskedjék az igen tisztelt bizottságnak egy a magam, mint egész családunk nevében a legmélyebb köszönetet kifejezni az ünnepély, elismerés és hálas kegyelet érzetét melyet atyám emléke iránt tanúsítottak az ünnepélyről elkészített, az utáram küldött levelet a mai postával vettem csak s sietek kötelességem elogat tenni azt rendeltesztem átadva. A levél egész terjedelmében, magyar fordításban, im ez:

(Czim) Csak most értesülök történetesen azon ünnepélyről, melyet Magyarországon eddig atyámnak Bem József tábornoknak tiszteltére emlékszóbor felállításával készítenek. Mivel én, a tábornoknak tulajdonos fia (becs. rodonymny szem tgez generala) nem vehet részt személyesen az ünnepélyen, azon kéressel fordulok onhoz, sziveskedjék az igen tisztelt bizottságnak egy a magam, mint egész családunk nevében a legmélyebb köszönetet kifejezni az ünnepély, elismerés és hálas kegyelet érzetét melyet atyám emléke iránt tanúsítottak az ünnepélyről elkészített, az utáram küldött levelet a mai postával vettem csak s sietek kötelességem elogat tenni azt rendeltesztem átadva. A levél egész terjedelmében, magyar fordításban, im ez:

Az ünnepélyről, melyet Magyarországon eddig atyámnak Bem József tábornoknak tiszteltére emlékszóbor felállításával készítenek. Mivel én, a tábornoknak tulajdonos fia (becs. rodonymny szem tgez generala) nem vehet részt személyesen az ünnepélyen, azon kéressel fordulok onhoz, sziveskedjék az igen tisztelt bizottságnak egy a magam, mint egész családunk nevében a legmélyebb köszönetet kifejezni az ünnepély, elismerés és hálas kegyelet érzetét melyet atyám emléke iránt tanúsítottak az ünnepélyről elkészített, az utáram küldött levelet a mai postával vettem csak s sietek kötelességem elogat tenni azt rendeltesztem átadva. A levél egész terjedelmében, magyar fordításban, im ez:

Az ünnepélyről, melyet Magyarországon eddig atyámnak Bem József tábornoknak tiszteltére emlékszóbor felállításával készítenek. Mivel én, a tábornoknak tulajdonos fia (becs. rodonymny szem tgez generala) nem vehet részt személyesen az ünnepélyen, azon kéressel fordulok onhoz, sziveskedjék az igen tisztelt bizottságnak egy a magam, mint egész családunk nevében a legmélyebb köszönetet kifejezni az ünnepély, elismerés és hálas kegyelet érzetét melyet atyám emléke iránt tanúsítottak az ünnepélyről elkészített, az utáram küldött levelet a mai postával vettem csak s sietek kötelességem elogat tenni azt rendeltesztem átadva. A levél egész terjedelmében, magyar fordításban, im ez:

Külföld.

Dulcigno átadása.

Dulcigno átadása most mar egy-két nap alatt megtörténik. — Az osztrák magyar képviselő s a tárgyalásoknál, sem Dulcigno átadásánál nem lesz jelen. A montenegrói táborba új csapatok nem küldetnek. Seymour nyilatkozta szerint a flotta-demonstráció feladása egyenahány nap alatt meg lesz oldva. — Riza a pasa, kit a Szt.-Györgyi híddal a fölkezők visszavertek, csapatjával Trasiaba vonult vissza.

A czár megmérgezése.

A czár ellen történt mérgezés legkomolyabb következményeként fenyeget. Elejét féltik. Több iihilitás-elfogatás történt.

Az új szerb miniszterium.

Az új szerb miniszterium megalakult. Tagjai: Pirocsanac kormányelnök és igazságügyi miniszter, Mijatovic külügyminiszter és pénzügyminiszter, Garasanic belügyminiszter, Gudovic közmunkaügyi miniszter, Lesjanin hadügyminiszter, Novakovic vallásügyi miniszter.

Színház.

— November 2. „Makranczos hölgy.” —

Szégyennel bár, de nyíltan meg kell vallanunk, hogy vidéken Schakespeare darabokra jó megtörtént az érdeklődés a ritkaságok köré tartozik, s csak örövendü tudunk, ha mint tegnap is, a színházban classicus darab előadásakor oly szép számú közönség jelenik meg a színházban.

Az öreg bánatosan horgaszta le őz-tarfejt . . . mert tudománya lehetetlenné lett e bajjal szemben.

„Halál ellen nincs orvos-ság!”

„. A mama pedig feszült figyelemmel kutatja, könyves szemének, bágyadt tekintetével, a gyógyszer márvány arczat . . . s midőn ez még mit sem árul el s ő még mindég hallgat, felkiált: „Hát ki fog már rajta segíteni?”

„. Ekkor berohan a beteg leánya öt éves öccsére és ujongva hirdeti: „Jón atyánk!” Az öreg orvos pedig, csak most válaszolhat a remegve várakozó anya kérdésére, de válasza csak suttogás: az anya kétségbeesik, mert megértette a halálon mondott szavakat: „Mi atyánk, ki vagy a menyekben . . .!”

II. A véletlen egy atheistával hoz-össze s ti vallásról kezdtek beszélgetni. Te, mint Isten hívő, malasztaljesen ejtke, ki a mindenség alkotójának szent nevét, míg ő, guynosan ércelkedve profánizálja hő érzelmeidet.

Megilletődve nézed végig embereid és példázgatói kezdél neki, az ur” igéiből, de őt ez nem győzi meg és megátalkodottan felkiált: „Ej mit! — Nincs Isten! Csupán a természet az, a mi megkötök, az az egyedüli erő, mely bannatara méltó és imádásra szólit. A természet munkálkodása előtt kell porba hullanod és csupán ezt kell imádnod!”

Nem tartjuk érdektelennek megjegyezni azt, hogy nök feltűnőleg nagy számmal voltak jelen, s a mikor ezt javukra feljegyezzük a világrt sem akarjuk azt mondani, hogy talán férjeik unszolására kelle színházba jönnök, csak azért, hogy a classicus irány d a r a b ó l valamit tanuljanak. — Ez vastag udvariasság volna, s igazatlanság is, mert jól tudjuk, hogy a mi hölgyeink nem makranczosak, s színházba azért járnak mert a színművészet pártolásán kötelességüknek ösmerik.

Az előadás elég jól folyt, bárha nem elég jól arra, hogy kifogástalannak mondhatnók. A Schakespeare darabjainál mulhatlanul szükséges a szereplőadás, (szükséges volna az mások is, de hát a megszokás mindinkább elnézővé tesz bennünket) ma azonban többet küzdöttek ez ellen s néha csaknem győtrőleg kapkodtak egyes szavak után: a szép jámbusoknak meg csak itt akadhattunk nyomára.

A czimszerepen T ö r ö k n é excellált. A bős Katát odaadással és sok tanulmánynyal játszta, bárha dacosságában sokkal jobb volt, mint az utolsó felvonásban. Utolsó szép beszédét kedvesen, de bizonyos énkésséggel mondta el, a mi a teljes siker egy részét elvonta. — M a n d o k i Petruchioja nem volt Petruchio. Nem látjuk benne a marczona, dacos határozott szavú férfit. Csak osterja csatolt eléggé, ő maga nem. — Meglátszott egész játékán, hogy nem szívesen foglalkozik Petruchioval. — A többi próbb szereplők jók voltak s néhány, dicséretükre legyen mondva, igen folyékony tudta szerepét s jól is hangsúlyozott.

Irodalom és művészet.

„A Magyar Regény Csarnok” Aigner Lajos vállaltának 3-ik füzetét megjelent. A füzet Jókai „Asszonyt kísér istent kísért” című regénynek 2. folytatását hozza. A vállalat előfizetési ára egész évre 7 frt 50 kr, félévre 3 frt 75 kr. Megjelenik kéthetente egy füzet.

„A Bem-album, mely a Bem övéreke jáváradat ki, Aigner budapesti könyvkereskedő bizományában kapható. A legmelegebben ajánljuk az albumot, az általa elérni kívánt hazafias humanitási célzól is, olvasóink pártolására.

V Garay emléktáblájának leleplezése Szegedárdon 1881. pünkösd másodnapján lesz. Az ünnepélyre meghívotnak az akadémiák, Kisfaludy-és Petöfi-társaságok, az irói és művész kör, Szász K., Ney F., továbbá a költő testvérei és tisztelői stb. Az emléktáblára a következő distichon fog vésetni: „Itt született Garay: fészékéből itt kele szárnya Könnyű pacsirta gyantán égbe röptini dalát, Hallja egész ország, s örömben reszket a fészek, Mert dala honseretet, mert dala hő szerelmek.”

Napi hírek.

— Hivatalos kinevezések. A „Budapesti Közlöny” mai számában olvassuk hogy a debreczeni m. kir. pénzügyigazgatóság, Ravasz István nyiregkötő V. oszt. kir. adótitkár s szarvasi, Malinák Robert nagyváradi IV. oszt. adótitkár pedig, a belényesi kis. adóhivatalhoz III. oszt. ellenőrnökké nevezte ki.

— A „Debreczen” szerkesztősége szerencsét próbál s az izraelita vallású polgártársakhoz fordul, kiket a legutóbbi választás alkalmával még „rongy zsidóknak” titulált, most azonban hazafias buzgósággal biztat, hogy csapjanak föl függetlenségi pártiaknak, mert lám a korcsolyázó-egyletben nem választottak meg közölök egyet sem választmányi tagnak, egyuttal felelőssé teszi ez eseményért a debreczeni függetlenség élelmes közönsége természetesen Tisza Kálmánt is. Értelmes emberkezes felesleges magyarázunk, hogy a szabadelvű pártunk semmi köze ahok, mi történik a korcsolyázó-egylet kebelében s ha ott valami helytelenség ment végbe, abból pontosan mit tudunk.

Te elbámulsz az Isten tagadó szavain és mintegy önkénytelenül kérdezed tovább: „Hát a szentháromság eszméje?”

Erre ő felkacrag és ujongva mondja neked: „Ezt is tőlünk loptátok el, Isten boldondja! A vagy, hol látható szebben, — szabad szemmel, — nem mint nálatok, csak képzelettel, a háromság eszméje, mint a nagyermészetben? Ott tűnik az ki tiszta valóság, de nem nálatok! Ugyan mikor látod te, a hitetében, a háromság eszméjét, mint én a természetben feltüntetve a teremtés, fenntartás és megsemmisítés művei által?”

Az Isten karómló e szavai után elrohant, mert félsz a filozóphiától, a kísérlet töl es otthonodba térve térdre hullsz és imádkozni kezdél.

En pedig hallani vélem imád szavait, a mint fohászokod: Te csupán vagy nagy és hatalmas. Te vagy az egy egyedüli és örökös! Te:

„Mi atyánk, ki vagy a menyekben, Szentelenség meg a te neved . . .!”

Pál gazda, nagy szorgalmu földmívelő, mindent idejében végeztet el a legjobban. Szorgalma és igyekezete nem is maradt jutalomból nélkül.

Öröm volt hallgatni, a fáradságtalan szótvető, a mint este későn megtért munkájából, és dicsekedni kezdte el szeretett övének, hogy mily bönek igérekzik és mutatkozik az idejé termés.

Itikai kérdést csinálni ép oly neveltséges, mint a kormány elnökétől azt kívánni, hogy arra is gondja legyen, kit válasszanak választmányi tagnak a debreczeni korcsolyázó-egyletben, melynek valósintüleg létezéséről sincs tudomása a kormányelnök urnak; ez időszerűt egyébbel lévén elfoglalva Magyarország kormányelnöke mint a korcsolya egyletek tanulmányozásával.

— Hogy lopnak a cigányok. A napokban belép a boltda egy cigány asszony s néhány krajczár aru borsot ker s míg a vevő azt vizsgálja, bejön a boltda egy másik cigány férfi es egy asszony kis pantuikát kernek. Míg ezt a kereskedő elveszi, bejön ismét egy, megit egy, így összesen mintegy 8—10 férfi es nő, kik mindannyian más es más tárgyat kérnek s azokra nagy zajjal alkudoznak es a folytonos lármá s alkudozás között két férfi a kereskedő közébe iurakodik, egy sarokba szorítja, mire a többi cigány, ki mit foghat, jól megrakodva az utcza s hanyan voltak annyi felé szaladva, elitűnik. Dejtuan a közeli erdőben a tolvaj banda néhány tagat a lopott holmi igen kis részével együtt sikerült elitolni azonban a többit, kiknel a lopott tárgyak nagyobb része volt, még eddig hasztalanul üldözik.

— Felhívás. A debreczeni dal-és zeneegylet által 1. no 6-an a Korona vendéglő nygermében tartandó táncvigalommal egybekötött dalestéllyre a megüvök mar szekulardettek, minek kajcsán tisztelettel felkéröttek mindazon az estélyen résztvevni szadeközők, kiknek nevei a meghívottak lajstromából, utalán elnevezésből kikijelöltek volna, miszerint meghívásra kijejelöltek Mark Endre egyetii jegyző urnát (lopiacz 1884 sz. a.) idejékorán érvényesíteli sziveskedjenek. Az elnök s e g.

— A kinek eladni való remonda lova van. A nagy méltóságú m. kir. tudományes ipar-és kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumtól 2000/2000 szám alatt nyert megbízás folytán tisztelettel kerem gazda közönségünket arra: hogy eladó es remondánál való lovakat, a f. év november 15-én reggel 8 óraor a peterfia-ut. honvéd lovas kaszaranyba vezettesek elő. A honvéd lovas ezredke parancsnokai a kiutóit helyen ez időben a m. kir. houvédelmi miniszterium meghagyásából, az alkudozó kizárásával, közvelede a teyestő gaddaktól szadeközőknek jó aron remonda lovakat vásárolni, Debreczen, 1880. nov. 2-an Koszorus Lajos.

— Ö. T. Köszönetnyilvánítás. Katona András ur a debreczeni önkentes tisztelet-egylet zászlóalpjára 1 irtot adományozott, továbbá az egyetii löszerszauók s más bőfieszerelések javítását díjmentesen magara vállalta, mely jötekömüségéért, ezennel hálas köszönetemet nyilvánvatom, Debreczen, 1880. november 3-án. Tikos István egyetii pénztárnok.

— Keztiipar munkák Debreczenben. A czeglédi keztiipar tanulmányi vezetője Csik Lajos, kiről mar egyiben megemléksztünk, ma megérkezett városunkba, hogy itt a tanulmányi számar megrendelesetk szeressen. — A mai nap folyamára mar látogatást tett néhány közelebbi csaadnál, hol a legszebb fogadtatásban részeseven több rendbeli megrendeleseket eszközölt ki. Ismételve ajánljuk a fontos keztiipar cizikkeket a közönségnek. A tanulmányi népek ad foglalkozást s Czegléd es Pestmegye a doztakészsége folytán jött létre.

— Új népszámlálás. Az Amassy Thamer „Borza a né Marcsája.” Örommel látjuk, hogy derek szingzagotok az új darabok mieöbbl szüreshozatalára néve a legnagyobb buzgalmat lejt ki. E dicsérdő buzgalom méltó partolása a közönség feladota.

— Sajtoper Debreczenben. A legközelebb városunkon tartandó sajtoperben a vadlott, mint értesülünk, nem K e p e s Gyula, de K e p e s Gyula véteisi lakos.

— Népszámlálás. A jövő 1881 évi január 1—10 eszkoziendó általános népszámlálás.

Azonban meg vagyon írva: „az ember tervez és az Isten vegez.” Így történt a mi Pál gazdánk reményeivel is. — Szép reményekkel keesegtető gazdálkodása megcsalta szegényet.

A kelletténél is több nagy esözések, földre teríték a gazdag magu kalászokat, a honnan azután, a hirtelen bealott nagy hőseg, sem bírta többé fölemelni, s muttan nagyon kizsaradiak, elihaltak mag tartalmakat, es a gazdag termés helyett arathattak a szegény gazdak üres számaint.

Pál gazdának pedig mar nem volt sem több pénze, sem több vetőmagja. — Kigazdálkodott becsülettel!

Már több év óta volt rossz termésé, s most, mután mindent értekesített, hogy még egy kísérletet tehessen, ez is megbüktatta.

A dus kalászok koidus botot termeltek számára, — es nyitva állott előtte a nagy világ: mehetett koidulni.

Igen ám! na nem bízott volna Istenében; de beuue a hit magasatos szakraja egett, mely lángra lobbant az elharmvadit reményet.

Szomoruan bár, de azért meg sem késgbeesve szokta volt mondani: Isten adta, Isten vette.

S utána imádogozni kezdett; figyelj csak, most is imádkozik. Nem halid a remondás fenséges szavait?

„Jöjjön el a te országod. S legyen meg a te akaratod!” (Folyt köv.)

A „Debreczeni Ellenör” tárczája

Mi atyánk . . . !

(Mozaik.)

Irta: GOROVY MIKSA.

Ha átolvasod az apostolok könyveit . . . ha végig imádkozod Mózes törájának mind az öt kötetét . . . ha Krisztus evangéliumát nyel-desik szorjáhozod szemeid . . . vagy ha épen a Iovavirágban született Bráhma hitagyományát böngészed végig . . . vagy ha mindjárt Mohamed alkoraújának böles-feltételő „Surit” tanulod meg könyv nélkül, még sem nyugtatja meg anyjira szivedet mind ez, mint a rövidke: „Mi atyánk . . . !”

Pedig ebben nincs sem szóvirág, sem költészet. Kimért lassu meuetü próza jellemzi ennek minden sorát, minden szavát. A minden-napi élet valódi prózája vonul ezen keresztül. Valóban hatalmas költői fántáziával kell annak bírnia, ki ebben költészetet lel.

Es még is!

Csodák-csodája, hogy e kis imáscska, még is több hatást tud rád gyakorolni, mint bármely más ima.

Ha lelked bánatában fürdik . . . vagy ha szived a gyönyörök örömeiben játszik és elfárad, csak mond el e rövidke imát és te

lásnak városuk egy bel-mint kiterjedt kül-területén minél pontosabban leendő fogantatásához szükséges előintézkedések polgármester ur személyes vezetésével és felügyelete alatt javában folynak; a nyomtatványok a miniszteriumtól már leérkeztek; a város és külső részeinek számláló csoportok szerinti felosztása is már megtörtént.

Koszurol Lengyelországból A lembergi egyetem ifjúságának kegyeletos érületét igen jellemzi azon körülmény, hogy valószínűleg az itt járt küldöttség indítványára, halottak napja alkalmából díszes babérszort küldött herceg Voronieczky Miciszláv, a lengyel származásu magyar szabadsághős sírjára. A koszurolú másfél méternyi hosszú és 20-24 cmnyi széles piros-fehér-kék (lengyelek nemzeti színe) szalag hullámszerűen aranyozott betűkkel a következő lengyel felirat olvasható: „A lengyel bajnok és a testvéremzet hőse vértanújának, herceg Voronieczkynek. — A lembergi egyetem ifjúsága. 1880.”

Párbajújságiról közölt. A kolozsvári kelet szerkesztője, Békessy, azt vette az El-lenzek szerkesztőjének Barthának szemé- re, hogy csak pénzbeli differenciát miatt nem vette át a kormányparti Magyar Polgár szerkesztését. Bar ha kiderítte, hogy a Magyar Polgár irányáról a tárgyalások közben nem volt szó. E fellet polemia támadt, mely hét- fön karpárbajjal írtatott el. Békessy fején mellet és nyakán, Bar ha kezén sebesült meg.

Hú állat. Egy kanadai gyorsonvont nemrég a legnagyobb sebességgel haladt egy állomás felé, midőn a mozdonyvezető egy nagy kutyát vett észre a síneken, mely erősen ugatott és nem akart a vágánytól tágtálni. A vezető ismételtén fűtött, de a kutya nem tá- gitott és így utójárja is elgázoltatott. De ugyan akkor a vezető észrevette azt is, hogy a gépen egy darab mousselin-szövet repült fölfelé, mire a vonatot megállította. Ekkor a kutya hullá- ja mellett egy kis gyermek holttestét talál- ta. A hú állat tehát életét firtette meg hú- ségét a kis gyermek iránt, mely valószínűleg elfáradva a vágányon aludt el.

Egy öreg tanító halála. Lászlóffy Ferencz 99 éves tanító a killeti (Somogy) r. kath. iskolánál, a múlt héten elhalt. Körülbelül 60-70 éven át tanította a népet a számos tanítványait látta mint öreg embereket maga mellett kinulni.

Farkasok a vidéken. Általános a pa- nasz Biharmegyében a farkasok nagymérvben való elterjedése s garázdálkodásai miatt. Né- mely helyeken egész farka köborog együtt les- ve a kínálózó alkalmán a zsákmányolhatásra. Hegyköz-Ujak környékén is ily nagy elterje- désnek örvendenek e bestiak. E községből — mint a „Bihar”-ban olvassuk — már határ- ról eddig 18 lovat ejtett prédájává a farkas, mely világos nappal is besompolyg a hazák közé, melyek egyikében a sertéseket tépte szétjél.

A hú csodáló bére. Farkas Pál káthj csoszt mult vasárnap reggel a bánki határ- ban orvosa agyonlőtték. A jóvésből egy szem vágott golyó huszont lépésről halántékra ta- láta. Azon kis bűrüt melyen át kellett halad- nia, a gyilkos elrontotta, a közelben levő bo- kor tetejét letördelte, hogy míg ádozhatja az árkok átgronni készül, ideje és alkalmas helye legyen a célbavevésére. Még hat óráor otthon reggelizett s két nyulal terhelve a var- sányi ispanhoz menendő mintegy fél hét körül érhetta a szerencsétlenség.

Érdemes sakk-verseny folyik pár hét óta a budapesti sakk-körben. A kör, melynek élnöke Erkel Ferencz, az első győze- tesnek meglehetősen nagy díjat tűzött ki jutal- mui. Résztvevőkül Jakobi, Spitzer, Taraba és Ungar jelöltettek meg. Több menet után a megmérkőzés a sakk-kör két fő matadorára Jacobira és Ungarra (az előbbi dr. juris, utóbbi a budai Viktoris források tulajdonosa) került. A két első játék kemény harc után remissel végződött s immár öt nap óta játszik a har- madik határozó játékot. A játékok kitűnő já- téka és kitarása a változó szerencsének hu- zásokban való kiaknázása e felette érdekes játék végét és kimenetét még csak sejtjen se enged. A kör tagjai a partbie menetét kiváló figyelemmel kísérik és főképp Erkel Ferencz a

magyar zene és sakk-játék érdeműt Nostora követi és ellenőrzi a játék minden faszát. Megemlítjük még, hogy a körnek szándéka van e partbiet s közelebb téli ivadban, egész terjedelmében, élő figurákkal a nagy közön- ségek bemutatni.

Somoskeőy fogságban marad. Somos- keőy Géza vándor a kir. törvényték leg- közelebb tudvalevőleg azt a határozatot hozta hogy Somoskeőy 5000 frt biztosíték letétele mellett szabadon bocsátandó. Ezen határozat ellen a kir. ügyész felebbvén, a kir. tábla vizsgálat alá vette az ügyet s elrendelte, hogy a kir. törvényték határozatának elvetésével Somoskeőy továbbra is vizsgálattifog- sá g b a n t a r t a n d ó. Ezen határozatot a kir. tábla főképp azzal indokolta, hogy Somos- keőy szökésben tartóztatván le, tartani le- het, hogy szabaddalra helyzetével az ellene folyamatban levő vizsgálatot újabb szökés ál- tal meghusítja.

Social demokrata izgatások Bécsben. Az utóbbi három nap az éji órákban az ut- czákon, nyilvános épületeken s pályaudvar- kon szocial-demokrata izgató iratokat talál- tak, a következők cizimel: „Was ist der Ar- beiter?” Ez iratok közül sokat megsemmis- itettek. A tetteseket nyomozták.

Husarak megállapítva s bejelentve 1880. nov. 3-tól nov. 10-ig következők: 46 kr. Gyarmati Istvánúli mester-ut. 1442. sz. a. Nagy Józsefúli piac 3-ik székében. Szentesi Istvánúli piac 2-ik székében. Gyarmati Já- nosúli mester-ut. 1113. sz. a. Boldogh Ist- vánúli rózsater 12. sz. a. s végre 1-3 köser- székben a piaczon. Minden többi bejelentett mesárszékben pedig 44 kr. Debreczen, 1880. nov. 3. Debreczen város kapitányi hivatala.

CSARNOK.

Osztrák utazó Afrikában.

Buchta Rikhard, a néhány héttel ezelőtt szintén Afrikából hazatért osztrák utazó, e napokban érdekes felolvasást tartott a bécsi ke- leti múzeumban. Bucsta a Nilus forrásai kör-

nyékén járt, ama nagy vízmedencét vizsgálta, mely fölött 1864 óta, midőn Baker először járt ott, annyis mérséket az európai tudós világban. Nagy veszedelmeken nem ment keresztül, de voltak komikus kalandjai, melyek közül egyet hosszabban eibeszték. Legkénye- sebb helyzetbe jutott Kinyoroban, hol Rionga szerencs- en fejedelem vendége volt. Riongát győgyította is, és hata mas varázsló hírébe jutva engedélyt nyert, hogy a lakoztatyi meg- látogassa.

A fejedelem huga, Nakacsupi, egy majd- nem európai arjellegű fiatal nő vezette be az asszonyok és leányok közé, kik körülbelül harmincan, látására ijedten szétfuttak, de lassankint visszatértek és körülfogták, megba- multák. Nakacsupi leltette a kunyhó közel- pére, aztán maga is melléje ült s mindenelőtt azt kívánta, hogy nagy ernyős fövegét, mely egészen nyakig ért és arcát is jórészt elta- kartta, vagy le. Buchta engedelmessékedett s „leleplezést” nagy siker jutalmasta. Hónapok óta nem nyírt hosszú szöke haja általános bamulatot keltett s a nők eleinte nem akartak elhinni, hogy az a hosszú szöke haj nem ha- mis; sajtákező tapogatás, huzogatás által győ- ződtek meg, ugy hogy Buchta kénytelen volt fövegét fötenni s erzel véget vetni a kellem- tetlen vizsgálataknak. Azután száféle kérdéssel ostromolták s azt is kívánták tudni, egész te- ste oly spádt-e, mint az arca. Nakacsupi ki- vására meg kellett mutatnia a karját.

A szeretremelő „hercegnő” aztán megvendégelte pombeval s azt kérde: „Hány feleséged van otthon?” Nagy volt csodálko- zása, mikor a választ hallotta, hogy „egy sinec.” — „Hogyan, hát olyan szegény vagy, hogy nem vásárolhatsz feleséget?” Náluk ugyanis a vőlegény megveszi feleségét s egy-egy asszony ára tíz tehén, tíz kecske, tíz áó és tíz lánsa. Nakacsupi tovább kérdezősködött: „Es ha olyan szegény vagy, miként lehet az, hogy oly messze utazol?” Hiába magyarázta Buchta hogy a fehér ember meg akarja ismerni az idegen országokat; a hercegnő hiteltelen rejtés fejté: „Ti varázslók vagytok s azért jöttök ide, hogy minket elbolondítsatok. Olyan

vagy mint a férfi és mégsem vagy az, de as- szony sem vagy; ha férfi volna, vennél fele- ségeket s otthon maradnál.”

Buchta magyarázta, hogy Európában a férfi csak egy nőt bírhat, aztán távozni akart. De Nakacsupi nem ereszté, hanem el- távolítván a többi nőt, így szól a vendéghez: „Azt monddok, hogy otthon nincsenek ne- jeid. Maradj tehát nálunk. Tetszel nekem és én magam, a királyi Sagara leánya, Rionga huga, én leszek a feleséged. Van sok földem tehenem, kecském, rabszolgám s ez mind a tied lesz, a legjobb sandival foglak itatni, bá- tyám rhunguvá (főnökké) tesz és ha még több feleség is kell, veszek számodra.”

Ez meglehetősen kényes helyzetbe jut- tatta a tudós utazót. Jól tudta, hogy a sze- recsen fejedelmi családól lányai maguk vá- lasztják férjüket, s a kit választanak, kényte- len a szerencsét elfogadni, mert küllében ha- lál vár rá. Es ha egyszer a frigy meg van kötve, menekülni alig lehet, mert Nakacsupi- nak módjában van őriztetni férjét. Végre azonban határozni kellett, s Buchta a sze- recsének babonáságra építé menekvése tervét. Elmondta a fekete szépségnek, de nem fogadta el, mert otthon szülőfaja szigorúan megtilotta nehyg utjában valahol feleséget vegyen; szü- tánja pedig oly hatalmas varázsló, hogy bun- tótét karja még ide is elérne s Rionga egész népét elpusztítaná. Nakacsupi ezt bölcsen be- látta s lemondott szép tervéről, de aztán is folyvást búróságos indulattal viseltetett a „fe- hér ember” iránt.

DEBRECZENI SZINHÁZ.

II. Bérlet. 10. szám. csütörtök november 3. Bőregér. operette 3 felvonásban.

Felolós szerkesztő: Kutas Imre. Főszerkesztő: Vértési Arndt.

Debreczen, 1880.

Régi mese, még a ből: a béka meglátta s azt gondolta magába olyan nagy lenni, ha fő- irigységében és dőlőfü- fujta magát, míg meg- Az iczipiczi kis Szerbia próbálgatta nagyhatalm- magát, míg a béka sor- Hogy a versengési- desnek, melyet Szerbia kezdett, előbb-utóbb le- a levét, azt előre be- kellett hozzá nagy sz- de a szerb államférfiak nem bírták meglátni a hitték, hogy a botor v- értelmű a hősi bátorság- kát, melyeket Risztics ur voltak szerencsések a borbán aratni, az oszt- narchiával való kereske- alkudozás terén akarták

A jóakaratot, mely a szomszéd kis állam in- s most legutóbb a berlin- kalmával is tanusított, u- hálalni Risztiosék, hogy gyarorszárg kereskedés- szerb földtekeről. A te- lyek monarchiánk sürgő- zavarónas, halasztgatás ut- kezdettek, majd meg- szakították, nem vezette- ményre. Risztics ur oly- Szerbia s az osztrák-ma- köz, hogy abban meg- minden jóakarotnak. A nem akarta elismerni az monarchia szerződészer- legtöbb kedvezményben mok sorába tartozónak

Abban bakodva, sebb majd lovagias köt- ja tartani, hogy engedje- badságot vett magának, mi türelmes, nagyon is kormányunkat is kihaz- merle báró erélyes k- menesztett Belgrádba s összeszomlottak a Risztio- teri székei.

Egyedleneg ágyu- eldördülni, egy század lett mozgósítani, sem a zett erélyes rendszabály- Szerbiával való minde- forgalom elzárására; el- rák-magyar monarchián- jelenteni, hogy paczk- többé magával a Szer- megllett annak hasznos- minisztervátság.

A fordulatnak egy- kinteben is meg lesz- oldala. Az új miniszter- sékelt gondolkodásu fér- mi részök sem volt Ri- kodásaiban s kik nem- zó nemzeti párt dőre á-

Mi atyán (Mozaik). Irta: GOROVY (Folytatás). IV. Ha megnyitotta egy- ugy az ritkán jár egyedül- ban keresnek fél minket hogy legyen min rágódnuk Torkos József igen volt, csakhogy vele egy- mely őt soha sem hagy- zete volt.

A szegény ember, h- csapásait, asszony után- gyen kivel megos-tani sze- Az asszony pedig nozza a ferj nagylelkűs- ban, évenként egy kis fü- dekozza meg, szeretett hit- Torkosunk felesége nagylelkű asszony lehetett kilenczedzer viszonzozza a szíveséget.

Bal szerencse mag- ényt hoz. Mert az nem el-

Tisztelettel jelentem, hogy itteni FÉRFI-SZABÓ ÜZLETEMBEN az őszi idényre érkezett bel- és külföldi szövetek megtekinthetők, s mennyiben azokkal bőven el vagyok látva: bármily nemű, szabású és idényre való öltözékekre nézve megrendelés folytán szolgálatra állók. Sőt kész férfi-ruha raktáramban, melyben csupán saját szabásom és készítesemmel kiállított öltözékek vannak, a közelgő őszi idényre való ruházatok már is készen kaphatók. 10 frittól 30 frittig egy öltözék; fiu-gyermek ruházat 2 éves-től kezdve 4 frittől 8 frittig; téli felöltők 18 frittől 30 frittig, stb. A határozott árak készpénzfizetés mellett vannak számítva. Fügöndot fordítok arra, hogy raktáramban csinos szabás és a legjobb munkával kiállított öltözékekkel, különösen a jó ílésnek, de a jutányosságnak is megfelelően szolgáljak; és hogy a tölem vásárolt kész ruha a kiállítást illetőleg épen olyan legyen, mintha megrendelésre készült volna; a határozott árakat pedig — melyek a mindkét félre kellemetlen alkut helyettesítik — ugy számítom, hogy a t. közön- ség nem szakértő részének is örömmel tapasztalt bizalmát irányom- ban megtarthassam. Tisztelettel vagyok a n. é. közönségnek alázatos szolgálja Szedlák József férfi-szabó.

164. szám. Árjegyzéke a szegi gőzmalom részvénytársaság készítményeinek főrakáron KATZ JAKABNÁL fő-piacz teleki-utczáa sarkán 2134-ik számú házában. DEBRECZENBEN. Nagyban eladás. Készpénz fizetés mellett o. é. Kötelezettség nélkül. Buza készítmények: Asztali dara finom A. 24 — közönséges C. 23 — Királyliszt 0. 23 — Lángliszt 1. 22 50 Montliszt 2. 22 — Zsemlyelisztt különös 3. 21 60 Zsemlyelisztt 4. 21 20 Fehér kenyérlisztt első rendű 5. 21 — második rendű 6. 20 — Barna kenyérlisztt első rendű 7. 19 20 második rendű 8. 17 60 harmad rendű 8 1/2 14 — Simalisztt 9. 12 75 Buza-korpa (zsák nélkül) 10 3 60 Rozs-készítmények: Rozslisztt finom I. 19 80 közép II. 14 60 barna III. — Láblisztt IV. — Simalisztt V. — Rozskorpa VI. — Debreczen, 1880. évi okt. 27. A zsákok sulya: Dara 25 kg bruttó; Buza és gabonaliszt: 75 kg brutto. Láblisztt és korpa 45 kg brutto. Továbbá lisztraktaamban kapható (minden- nap friss baró Redviz Sándor borosi-gyár-féle SAJTOLTÉLESZTŐ kilója 60 kr., — félkilója 30 kr. Egy új futó kocsi. EGY JÓ KARBAN LEVŐ ROSTA. (390) 2-?

ROTT L. DEBRECZEN, FŐ-PIACZ. Az őszi és téli idényre ajánlom a nagyérdemű közönség becses figye- mébe alanti felsorolt árúkkal dusan felszerelt raktáramat. Legújabb divatu női ruhakelmék, cheviottok, flanelek, brocát és kockázott kelmék. Fekete és szines selymek, angol- és selyem-bársonyok. Ternók, cachmirok és szatinok minden színben. Téli nagy és harasz kendők, beszövítt schálók, fekete cachmir kendők. Mindennemű vászonárúk, asztalneműk, kész női fe- hérneműk, téli also-szoknyák, ágýterítők, abroszok, paplanok. Butorszövetek, függönyök és szőnyegek. Teljesen felszerelt rövidúru raktár, csipke, szalag, rojt, gomb, kötő- pamut, harisnya, derékfűzők (Mieder) különféle divatos és pozamentéri dí- szek s minden egyéb szoba-kellékek. Legújabb divatos szabásu NOIKÉSZ FELÖLTŐK és BUNDÁK dűs és nagy választékban, ugyszintén KÉSZ NOI TERNÓ-, SZÖVET- és FILCZ-RUHÁK. Ruhákat rendelre mérték után 3 nap alatt készítették. Mintákat kívánatra bérmenten szívesen küldök.

Mária-celli GYOMOR-CSEPPEK, Jéles hatású gyógyszer a gyomor min- den bántalmái ellen.

Egy üvegcsé ára használat utasítással együtt 35 kr. Kapható Debreczenben Dr. Rotschneck Emil és Gólti Nándor urak gyógyszerüzaraiban, valamint az osztrák-magyar birodalom minden nagyobb gyógyszerüzarában és kereskedésében. Központi szétküldési raktár nagyban és kicsinyben Brady Károly, az „Óranyalhoz” címzett gyógyszerüzarában Krenzierben, Morvaországban.

VALÓDI WILHELM Mint gyógymód minden időben használható. Mint gyógymód minden időben használható. kőszvény és oszú ellenes VÉRTISZTÍTÓ-THEA (vértisztítószér kőszvény és rheuma ellen), mint egyedüli és biztosan ható vért- tisztítószér van előismerve. Engedélyezve a cs. kir. udvari iroda 1858. de- cember 7-iki határo- zata szerint. Eredménye bizonyos, hatása kitűnő. Cs. kir. 6 felsége álta- l a hamisítás ellen vé- dett. Bécs, 12. máj. 1870. Ez a thea az egész szervezetet tisztítja; mint semmi más thea, a test minden részét átjárja és belső használat által minden betegségre hajlandóságot elkerget a test belsejéből és a működés biztos s hosszan tartó. Alapos gyógyítása a kő-zvénynek, rheumának, gyermek lábának és meg- rögzött bajnak; valamint a sebnék és más testbőrön jelentkező betegségeknek, pattanásnak akár a testen, akár az arczon és syphilis kiütéseknek. Feltűnő kitűnő eredményt mutatott e thea a máj és lép bedugulásánál, va- lamint a hámorrhoides állapotoknál, sárgaság, erős ideg- és derékfájdalmaknál és gyomoreredőbetegségeknél, al-bedugulásoknál, poliutióknál, férfi elerőtlenedéseknél, s. tb. Szenvedéseket, skrophulus betegségeknek és mirigydaganatoknál, a thea tartós használata után kigyógyít. Egyedül valódi alakban csak Wilhelm Ferencz gyógyszerésznél Neun- kirchenben kapható. Egy csomag 8 részre osztva, az orvos rendelése szerint készítve hasz- nálati utasítással 1 ftt, csomagolás és bélyeg 10 kr. OVÁS. Minden hamisított vásárlást kikérleendő, WILHELM-féle kőszvény és csúzeleines thea kérendő, mert hasonló jegy, de név nélküli hamisításokat is árulnak, melynek megvételétől óvni a közönséget. A Wilhelm féle kőszvény és csúzeleines vértisztító thea kapható: Debre- czenben: Berghoffer István fűszerkereskedésében. Budapestben: Török József gyógyszerüzarában, Thalimayer A. és társánál. Csabán: Biener B.-nél. Egerben: Köllner Lőrincznél. Nagyváradon: Janky Antalnál. Gyöngyösön: Mersis Nándor- nál, Miskolczon: Ujházy Kálmánál. Nagy-Bányán: Haracek F.-nél. Nyiregyhá- zán: Pitscher Gvianál, Satoralja-Ujhelyt: Teutsch Józsefnél.